

A LUAINA BUK KAI IOANES

A Tinata na Nilaun

¹ la nam i ga laun amana iat ra vunapaina, nina ba ave ga valongore, nina ba ave ga giragire ma ra kiau na mata i vevet, nina ba ave ga bobobe bulbulu ia, ma ave ga bili ia ma ra lima i vevet ure ra Tinata na nilaun

² (ma di ga vaarike ra nilaun, ma ave ga gire, ma ave ga varve tar ra nilaun tukum ta vavat, nina dir ga ki guvai ma Tama, ma di ga vaarike tar ia ta vevet);

³ nina ba ave ga gire ma ave ga valongore, ave ve avat bula tana, upi dat a bartalaina ma avat, da avet, ave bartalaina ma Tama, ma Natuna Iesu Kristo;

⁴ ma go ra lavur magit ave tumu ia, upi da pait ot pa kada gugu tana.

God ia ra kapa

⁵ Ma go ra varvai ave ga valongore tana, ma ave ve tar ia ta vavat, ba God ia ra kapa muka ma pa ta ik a matmat na bobotoi i tur pirana.

⁶ Ona da biti ba da tar bartalaina me, ma da vanavana ta ra bobotoi, da vaongo ko, ma pa da pait ra dovotina;

⁷ ma ona da vanavana ta ra kapa, da ia i ki ta ra kapa, da tar bartalaina vargil, ma ra gapu i Iesu, Natuna, i dalu vue ra varpam parika kan dat.

⁸ Ona da biti ba pa ta varpam i tur pire dat, da tuam pa mule Ke dat, ma ra dovotina pa i ki ta ra bala i dat.

⁹ Ona da tata kapa ure kada varpian, ia iat i dovot ma i takodo upi na pun vue kada lavur varpian, ma upi na vagomgom dat ta ra lavur magit ba pa i takodo.

¹⁰ Ona da biti ba, pa da ga pait ra varpian, da vatang vaongo pirana, ma kana tinata pa i ki ta ra bala i dat.

2

Kristo kada tena maramaravut

¹ A tara na natugu ikik, iau tumu go ra lavur magit tadav avat, upi koko avat a varpian. Ma ona ta tikai i varpian, kada tika na Tena Tur Varbat pire Tama, Iesu Kristo, ra tena takodo;

² ma ia ra varporong ure kada varpian, ma vakir ure kadat ika, ure bula ra rakarakan a gunagunan parika.

³ Ma da matoto ta go ra magit ba da nunure, ona da torom ta kana umana vartuluai.

⁴ Nina i biti: Iau nunure, ma pa i torom ta kana lavur vartuluai, ia ra tena vaongo, ma pa ta dovotina i tur pirana;

⁵ ma ona tikai i torom ta kana tinata, a dovotina a varmari kai God i tar ot tana. Ta go ra magit da nunure ba da ki tana:

⁶ Nina i biti ba i ki tana, i topa ia ba na vanavana vada ia iat muka i ga vanavana.

A kalamana vartuluai

⁷ A umana vakak, vakir a kalamana vartuluai iau tumu ia tadav avat, nina ka ra maulana vartuluai ba i ga tur pire vavat papa ra vunapaina; a maulana vartuluai ia ka ra tinata ava ga valongore.

⁸ Tikai bula, a kalamana vartuluai iau tumu ia tadav avat, nina i dovot pirana, ma pire vavat bula, tago ra bobotoi i panie, ma ra kapa tuna i tar vana rikai.

⁹ Ona tikai i biti ba i tar ki ta ra kapa ma i milikuane turana, nam i ki ka ta ra bobotoi tuk ta ra bung gori.

¹⁰ Nina i mari turana i ki ta ra kapa, ma pa ta magit na tukatukai i tur pirana.

¹¹ Ma nina i milikuane turana i ki ta ra bobotoi, ma i vanavana ta ra bobotoi, ma pa i nunure ba i vana uve, tago ra ura kiau na matana dir tar pula ta ra bobotoi.

¹² Iau tutumu tadav avat, a umana natugu ikik, tago di tar pun vue kavava varpam ure ra iangina.

¹³ Iau tutumu tadav avat, a umana patuana, tago ava nunure nina i laun papa ra vunapaina. Iau tutumu tadav avat, a umana barmana, tago ava tar uvia pa ra Tena Varpam. Iau tar tutumu tadav avat a umana nat na bul, tago ava nunure Tama.

¹⁴ Iau tar tutumu tadav avat a umana patuana, tago ava nunure nina i laun papa ra vunapaina. Iau tar tutumu tadav avat a umana barmana, tago ava tar dekdek, ma ra tinata kai God i ki ta ra bala i vavat, ma ava tar uvia pa ra Tena Varpam.

¹⁵ Koko avat a mari ra rakarakan a gunagunan ba ra lavur magit ra pia. Ba tikai i mari ra rakarakan a gunagunan, a varmari kai Tama pa i bang ta ra balana.

¹⁶ Tago ra lavur magit ta ra rakarakan a gunagunan, a kaina mamainga kai ra paka i dat, ra

kaina mamainga kai ra kiau na mata i dat, ma ra vavagia na tabarikik, vakir tai Tama, mamati ka ra pia.

¹⁷ Ma ra rakarakan a gunagunan i panie vana-vana, ma kana kaina mamainga bula; ma nina ba i pait ra nuknuk i God na tur tukum.

A ebar kai Kristo

¹⁸ A umana natugu ikik, go ra pakana bung ia ra mutuaina. Ma varogop ava ga valongore ba na vut ra ebar kai Kristo, go muka mangoro na ebar kai Kristo dia tar papangai. ma ava nunure tana ba go ra pakana bung ia ra mutuaina.

¹⁹ Di tar vana papa kan dat, ma vakir diat a umana talai dat; gala diat a umana talai dat, gala diat a ki vatikai pire dat; ma go dia ga vana kan dat, upi na po rikai tana ba vakir diat par a umana talai dat.

²⁰ Ma kavava ta vartap kai ra Tena Gomgom, ma avat par ava matoto fana.

²¹ Pa iau ga tutumu tadav avat, tago ava. tuptup ure ra dovotina, iau ga tutumu, tago ava nunure, ma tago ra vaongo pa i tavua ta ra dovotina.

²² Ia ra tena vaongo? Ia ka nam i varpuai tana ba Iesu ia ra Kristo. Nina iat i pue vue Tama ma Natuna ia nam ra ebar kai Kristo.

²³ Diat par dia pue vue Natuna, Tama bula pa i ki pire diat; diat dia mulaot tai Natuna, Tama bula i ki pire diat.

²⁴ Ma avat. boina ba ra magit par ava ga valongore papa ra vunapaina na ki pire vavat. Ba nam ra magit ava ga valongore papa ra vunapaina i ki pire vavat, avat bula, ava ki pire Natuna, ma pire Tama.

²⁵ Ma go ra varvatading i ga vatading tar ia ta dat, ia ra nilaun ba pa na mutu.

²⁶ Go ra lavur magit iau ga tumu ia tadav avat ure diat dia mainge upi diat a varara avat.

²⁷ Ma ra vartap, nina ava ga vatur vake tana, i ki ta vavat, ma pa ava iba upi ta tikai ba na tovo avat; ma da kana vartap i tovo avat ure ra magit par, ma i dovot, ma vakir a vaongo, ma da i ga vateten avat, damana ava ki vatikai tana.

²⁸ Ma go a umana natugu ikik, avat a ki vatikai tana, upi ona na vana rikai, dat a rurung, ma pa dat a vavirvir tana ta kana pinot.

²⁹ Ba tumu ava nunure ba ia ra tena takodo, ava nunure diat par bula, dia pait ra mangamangana takodo, i ga vangala diat.

3

A umana natu i God

¹ Avat a gire ra ngala na varmari Tama i ga tul tar ia ta dat, ba da vatang dat a umana natu i God; ma a dovotina dat damana. Kari go ra rakarakan a gunagunan pa i nunure dat, tago pa i nunure God.

² A umana vakak, go dat a umana natu i God, ma pa di ga vaarike boko ba dat a dave. Da nunure, ba ona na ga vana rikai, dat a varogop me; tago dat a gire kana kini tuna.

³ Ma diat par ba kadiat go ra kini nunur, dia vagomgom mule diat, da ia iat i gomgom.

⁴ Diat par dia pait ra varpam, dia pait ra nirara bula; ma ra varpam ia ra varpuai ure ra vartuluai.

⁵ Ma ava nunure, i ga vana rikai upi na tak vue ra varpam; ma pa ta varpam i ki tana.

⁶ Diat par dia ki tana, pa dia varpam; diat par dia varpam, vakir dia ga gire, ma pa dia nunure.

⁷ A umana natugu ikik, koko ta tikai na varara avat; nam i pait ra mangamangana takodo, i takodo varogop God i takodo.

⁸ Nina ba i varpam, natu i Satan nam; tago Satan i varpam papa ra vunapaina. Natu i God i ga vana rikai upi na kamare vue ra papalum kai Satan.

⁹ Diat par ba God i ga vangala diat, pa dia varpam, tago ia iat i ki ta ra bala i diat, ma i dekdek upi diat a varpam, tago God i ga vangala diat.

¹⁰ Go ra magit di vaarike ra lavur natu i God tana, ma ra lavur natu i Satan. Diat par ba pa dia pait ra mangamangana takodo, vakir diat tai God, ma damana bula nina ba pa i mari turana.

A varmari vargil

¹¹ Tago go ra varvai ava ga valongore papa ra vunapaina, upi dat a varmari vargil.

¹² Koko da varogop ma Kain, natu i Satan, ma i ga ubu turana. Ma i ub ia ta ra ava? Tago i ga kaina kana mangamangana ma ra mangamangana kai turana i ga takodo.

¹³ A tara na turagu, koko avat a kaian ba ra rakarakan a gunungan i milmilikuane avat.

¹⁴ Da tar nunure ba da ga vana kan ra minat tadav ra nilaun tago da mari ra lavur tura i dat. Nina ba pa i pait ra varmari i ki ta ra minat.

¹⁵ Nina i milikuane turana ia ra tena vardodoko; ma ava nunure ba ra nilaun tukum pa i ki ta ra tena vardodoko.

¹⁶ Go ra magit da nunure ra varmari tana, tago i ga vungue kana nilaun ure dat; damana i topa dat upi dat a vungue kada nilaun ure ra umana tura i dat.

¹⁷ Nina i ga vung ra vurvur magit mamati ra pia, ma i gire turana i iba upi ta magit ma i banu bat ra balana tadav ia, a varmari kai God na ki dave tana?

¹⁸ A umana natugu ikik, koko dat a varmari ma ra tinata ka ba ma ra karamea i dat; dat a varmari ma ra bo na papalum ma ra dovotina.

Dat a rurung pire God

¹⁹ Go ra magit da nunure tana ba dat a umana natu i ra dovotina, ma da ve vango ra bala i dat ta ra matana,

²⁰ ta ra lavur magit a bala i dat i takun vakaina dat me; tago God i lia ta dir ma ra bala i dat ma i nunure ra lavur magit par.

²¹ A umana vakak, ba tumu ra bala i dat pa i takun dat, da a rurung pire God;

²² ma ra magit par da lul ia, dat a vatur vake tana, tago da torom ta kana lavur vartuluai, ma da pait ra lavur magit i kat ta ra matana.

²³ Ma go kana vartuluai, upi dat a kapupi ra iang i Natuna Iesu Kristo, ma dat a varmari vargil vada ra vartuluai i ga tul tar ia ta dat.

²⁴ Ba tikai i torom ta kana lavur vartuluai, i ki tana, ma ia bula i ki ta ra balana. Ma go ra magit da nunure tana ba i ki ta ra bala i dat, ta ra Tulungen i ga tul tar ia ta dat.

4

A tulungen i dovot ma nam i vavaongo

¹ A umana vakak, koko avat a kapupi ra lavur tulungen, boina ba avat a kukure bulu ra umana tulungen, ba dia ga vana rikai tai God ba pata; tago mangoro na propet vavaongo dia ga vana ta ra rakarakan a gunagunan.

² Go ra magit avat a nunure ra Tulungea i God tana: A lavur tulungen dia varvai kapa ba Iesu Kristo i tar pot ma ra paka i ra tutana diat nam tai God;

³ ma ra lavur tulungen dia pue vue Iesu, nam diat vakir tai God; ma ia kaka go ra maukua i ra ebar kai Kristo, nina ava ga valongore ure ba na vut, ma go i tar ki ta ra rakarakan a gunagunan.

⁴ A umana natugu ikik, avat tai God, ma ava tar uvia pa diat; tago nina i ki ta ra bala i vavat i ngala ta dir ma nina i ki ta ra rakarakan a gunagunan.

⁵ Diat mara ra pia; ma dia tata varogop ma ra mangamangana ra pia, ma ra rakarakan a gunagunan i valongore diat.

⁶ Dat tai God; nina i nunure God i valongore dat; nina ba vakir tai God pa i valongore dat. Go ra magit da nunure ra tulungea i ra dovotina tana ma ra tulungea i ra vaongo.

God ia ra varmari

⁷ A umana vakak, boina ba dat a varmari vargil; tago God i vuna ta ra varmari; ma diat par dia varmari, God i ga vangala diat, ma dia nunure God.

⁸ Nina ba pa i varmari vakir i nunure God, tago God ia ra varmari.

⁹ Ta go ra magit ra varmari kai God i ga vana rikai tana pire dat, ba God i ga tul vue Natuna, a kavakake, ta ra rakarakan a gunagunan upi dat a laun tana.

¹⁰ Ia ra varmari, tago God i ga mari dat, ma i ga tul vue Natuna, pi ia ra varporong ure kada lavur varpam, ma vakir tago dat da ga mari God.

¹¹ A umana vakak, ba tumu God i ga mari dat dari, i takodo upi dat a varmari vargil.

¹² Pa ta i ga gire God; ba tumu da varmari vargil, i ki ta ra bala i dat, ma kana varmari i tar ot kakit ta ra bala i dat;

¹³ go ra magit da nunure tana ba da ki tana, ma ba i ki ta dat, tago i ga tul tar ra Tulungeana ta dat.

¹⁴ Ma avet, ave tar bobo ma ave varvai tana, ba Tama i ga tul vue Natuna pi na Tena Valaun ure ra rakarakan a gunagunan.

¹⁵ Diat par dia varvai kapa ba Iesu ia ra Natu i God, God i ki ta diat, ma dia ki tai God.

¹⁶ Ma da nunure ma da ga kapupi ra varmari kai God tadav dat. God ia ra varmari; ma nina i ki ta ra varmari i ki tai God, ma God i ki tana.

¹⁷ Go ra magit i tar ot kakit ra varmari pire dat tana, ba dat a rurung ta ra bung na varkurai; tago dat a varogop me ta go ra rakarakan a gunagunan.

¹⁸ A varmari pa i varpopoto ma ra bunurut; a varmari nina i ot, i okole vue ra bunurut, tago ra bunurut i kapkap ra balbali; ma nina i burut pa i ot ra varmari pirana.

¹⁹ Da varmari tago i ga mari value dat.

²⁰ Ba tikai i biti: Iau mari God, ma i milikuane turana, a tena vaongo nam; tago nina ba pa i mari

turana ba i tar gire, na mari davatane God ba pa i ti gire?

²¹ Ma go ra vartuluai i ga tul tar ia ta dat, dari. Ba tikai i mari God na mari bula turana.

5

Kada niuvia pa ra rakarakan a gunagunan

¹ Diat par dia nurnur ba Iesu ia ra Kristo, God i ga vangala diat; ma diat par, dia mari nina i ga varvangala, dia mari bula nam ba God i ga vangala.

² Go ra magit da nunure tana ba da mari ra umana natu i God, tago da mari God, ma da torom ta kana lavur vartuluai.

³ Ma go ko ra varmari kai God, ba dat a torom ta kana lavur vartuluai; ma kana lavur vartuluai pa dia mamat.

⁴ Tago diat par ba God i ga vangala diat, dia uvia pa ra rakarakan a gunagunan; ma go ko ra niongor i tar uvia pa ra rakarakan a gunagunan: kada nurnur.

⁵ Ia nam ba i uvia pa ra rakarakan a gunagunan? Nina iat i kapupi ia ba. Iesu ia ra Natu i God.

A varveai ure Iesu Kristo

⁶ Ma go i tar vut ma ra tava ma ra gap, Iesu Kristo; vakir ma ra tava ka, ma ra tava ma ra gap bula.

⁷ Ma ra Tulungen i varvai dovot, tago ra Tulungen ia ra dovotina.

⁸ Ma ra tabautul dital varvai dovot, ra Tulungen, ra tava, ma ra gap; ma go ra utul dital tikai ka.

⁹ Ba tumu da kapupi ra varvai kai ra tarai, a varvai kai God i ngala ta dir, tago ra varvai kai God go, ba i ga varvai dovot ure Natuna.

¹⁰ Nina i nurnur tai Natu i God, a varvai dovot i tur ta ra balana; nina ba pa i kapupi God, i takun ia ba a tena vaongo; tago pa i ga kapupi ra varvai dovot kai God ure Natuna.

¹¹ Ma go ra varvai dovot, dari, ba God i ga tul tar ra nilaun tukum ta dat, ma nam ra nilaun i ki tai Natuna.

¹² Nina i vatur vake Natuna, i vatur vake ra nilaun bula; nina ba pa i vatur vake Natu i God, pa i vatur vake ra nilaun.

A nilaun tukum

¹³ Go ra lavur magit iau ga tumu ia tadav avat, upi avat a nunure ba ava vatur vake ra nilaun tukum, tadav avat ava nurnur ta ra iang i Natu i God.

¹⁴ Ma go ia ra magit da rururung tana tadav ia, tago ba da lul ta magit da ra nuknukina, i vatorome dat;

¹⁵ ma ba da nunure ba i valongore dat ta ra magit par ba da lul ia, da matoto bula ba da tar vatur vake nam da ga lul ia tana.

¹⁶ Ba tika na tutana i gire turana ba i pait ra varpam, nina ra minat pa i vana rikai tana, na araring God, ma na tul tar ra nilaun tana ure diat ba pa dia pait ra varpam nina a minat i vana rikai tana. Tika na mangana varpam akamana a minat i vana rikai tana; vakir nam iau biti ba da araring ure.

¹⁷ A lavur mangamangana ba pa i takodo, ia ra varpian; ma tika na mangana varpian a minat pa i vana rikai tana.

¹⁸ Da nunure diat par ba God i ga vangala diat, pa dia varpian, tago nina, ba God i tar vangala, i balaure mule, ma Satan pa i bili ia.

¹⁹ Da nunure ba dat tai God, ma ra rakarakan a gunagunan i va ta ra varpian.

²⁰ Da nunure bula ba Natu i God i tar pot, ma i ga tul tar ra minatoto ta dat, upi dat a nunure nina i dovot ma da ki tai nina i dovot, tai Natuna Iesu Kristo. Go ia ra God tuna, ma ra nilaun tukum.

²¹ A umana natugu ikik, avat a balaure avat kan ra umana tabataba.

**A BUK TABU A MAULANA KUNUBU ma A
KALAMANA KUNUBU**
**The Holy Bible in the Kuanua language of Papua New
Guinea**
Buk Baibel long tokples Kuanua long Niugini

Copyright © 1882-1983 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Kuanua or Tinata Tuna or Tolai (Kauana)

Translation by: Bible Society of Papua New Guinea

1882 Mark 1883 +Matthew 1885 +Gospels (with revised Mt. Mk) BFBS NSW
Aux, Sydney 1891 +New Testament 1901 +New Testament (revised) BFBS,
London Translated by James Chalmers and W.G. Lawes (LMS)
1935 +New Testament [Repr +1942-1951] BFBS, London Translated by R.
Lister Turner and J.B. Clark (LMS)

1959 +New Testament 1962 +Genesis 1964 +Psalms BFBS, London and
Sydney 1971 1 Peter J. Palmer, Auckland 1973 +Bible (Repr 1974-+1991 BS
in Papua New Guinea, [Port Moresby-Lae] Revised and translated by Percy
Chatterton (LMS), assisted by Taunao Agaru, Reatau Mea, Morea Igo, Egi
Raka, Puka Oala, Mavara Hekure, and Dago Morea

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

bbc5a26d-4db3-53f1-9593-2319b90317db